

Validering van vrijwilligerswerk

Een onderzoek naar de resultaten en effecten van de validering van vrijwilligerscompetenties

Samenvatting

Iedereen is het erover eens dat vrijwilligers nieuwe kennis en vaardigheden opdoen tijdens hun vrijwilligersactiviteiten. Toch worden deze nieuw verworven competenties zelden erkend in het formele onderwijs of op de arbeidsmarkt. Daarom hebben we onderzoek gedaan om te ontdekken of en hoe vrijwilligers en de organisaties waar zij actief zijn, deze opbrengsten wel erkennen en gebruiken. Om deze vraag te beantwoorden zijn we begonnen met het project Verbeteren van validering in vrijwilligerswerk (Improving Validation in the Voluntary Sector - ImproVal). Het is een Europees project met partners uit Finland, België, Duitsland, Slowakije en Nederland. Doel van het project is om een overzicht te maken van alle inzet die er in de EU is gedaan op het gebied van validering van vrijwilligerswerkervaring. Hiervoor hebben vragenlijsten uitgezet onder vrijwilligers en organisaties en interviews gehouden met een aantal deskundigen. Dit leidde tot een aantal positieve ervaringen en een aantal verbeterpunten in het gebruik van de instrumenten die voor validering beschikbaar zijn.

Zo hebben we bijvoorbeeld ontdekt dat vrijwilligers en hun organisaties moeite hebben met het identificeren van hun competenties en om daar zelf op te reflecteren. Ook het gebrek aan tijd is een belangrijke belemmering om als vrijwilliger of organisatie met validering aan de slag te gaan. Het onderzoek gaf ook inzicht in diverse redenen om met een bepaalde instrument voor validering te werken, soms spreken deze elkaar tegen. Zo noemen vrijwilligers als belangrijke reden voor validering van hun competenties dat ze hun kansen op de arbeidsmarkt willen vergroten. Organisaties noemen dit zelden als argument om de mogelijkheid van validering van competenties aan te bieden. Vrijwilligers beginnen een traject voor validering van hun verworven persoonlijke en professionele competenties (vergroten zelfvertrouwen, motivatie, vergroten kansen op de arbeidsmarkt). De organisatie waar deze vrijwilliger actief is kan hiervan profiteren bij de werving en het behoud van haar vrijwilligers, omdat een aantrekkelijk aanbod is waarmee zij zich onderscheiden van andere organisaties.

Er is een groot verschil in de wijze waarop in de verschillende instrumenten de verworven competenties worden gevalideerd. Hierdoor is een vergelijking tussen verschillende instrumenten en competenties moeilijk. Dit is een belangrijk obstakel in de bredere erkenning van kennis en vaardigheden op verschillende niveau's (lokaal, nationaal, Europees). Om tot een volledige integratie van niet-formeel en informeel leren te komen is het noodzakelijk om een grotere inspanning en bereidheid te tonen voor het erkennen van de kennis en vaardigheden die iemand tijdens vrijwilligerswerk verwerft.

Mogelijke aanbevelingen zijn bijvoorbeeld het standaardiseren van het resultaat van de validering, vergroten van de bewustwording van de beschikbaarheid, het gebruik en de meerwaarde van het gebruiken van valideringsinstrumenten, investeren in de opleiding van trainers en begeleiders van vrijwilligers en het benadrukken van het digitaliseren van het proces van validering.